

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 1. Quæ media positiva adhibenda sint ad Exercitia fructuosè peragenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

mor virtutum atque usus, cupiditatum obliuio, Sruendâ
 atque moriendi scientia, alta quies. Satis per laboriosa
 & irrequieta documenta exhibitâ virtus est, major pars a-
 tatis, certè melior Reipublica data sit, aliquid temporis sume
 etiam tibi. Inuenies maiora, qua sepositus, & securus a-
 gites; istum animi vigorem rerum maximarum capaciissi-
 mum ad se revoca, animi bonum animus inueniat. Hic si
 inquam, respirare illi, & recedere in se vacaverit. O quàm
 sibi ipse seruum totus à se fatebitur, ac dicet: quidquid dixi,
 quidquid feci adhuc, infectum esse malle: quidquid dixi,
 cum recogito, mutis inuideo: quidquid optavi, inimico-
 rum execrationem puto: quidquid timui, Dij boni! quantò
 melius fuit, quàm quòd concupui. Quid efficacius in se-
 cessus commendationem vel à Catholico dici potuisset?

CAPUT III.

DE MEDIIS QUIBUSDAM AD EXERCITIA
 FRUCTUOSE FACIENDA COND-
 CENTIBVS.

Duplicis generis media plerumque ad finem aliquem ob-
 tinendū præscribuntur, positiva scilicet, & negativ. Pri-
 ora sunt qualitates aliqua vel actiones positivè conducentes
 ad finem præfixum acquirendum; posteriora sunt negatio-
 nes aliqua vel privationes, per quas obstacula effectū impe-
 dientia removentur, unde & *removens prohibens* vocantur.
 Utraque autem hæc media ad Exercitia fructuosè peragen-
 da, si non omnino necessaria, certè vel maximè utilia jure
 merito censerî, ideòque singulari cum diligentia adhiberi
 debent. Qualia autem illa sint, distinctis paragraphis ex-
 plicabitur.

§. I.

Quæ media positiva adhibenda sint ad Exercitia
 fructuosè peragenda.

I. Primum inter hæc media locum meritò obtinet *ar-
 dens desiderium* magno cum fructu & alacritate ea peragen-
 di; cum enim experientiâ quotidianâ constet, quantò ar-
 den-

dentius quisque alicujus rei desiderium concepit, tanto
 forem quoque conatum, diligentiamque adhiberi in medijs
 ad illam rem assequendam conducentibus usurpandis, cu-
 ritò sperari potest, eum quoque, qui ardens desiderium ce-
 cepit fructus ex Exercitijs reportari soliti, ipsa quoque Exer-
 citia velut medium aptissimum & efficacissimum ad illi-
 fructum obtinendum magna cum alacritate & sedulitate
 peracturum. Id quod rectè etiam in Directione Exerciti-
 rum c. 2. n. 1. sequentibus verbis suadetur: *Qui ad Exer-
 citia agenda aggreditur, primò eniti debet ut intelligat
 quantares sit, quam aggreditur, nempe qua non solum ali-
 nimam pertineat, sed ita pertineat, ut si modo ea diligen-
 praestet, qua debet, jacturus sit fundamenta sui spiritus
 profectus, qua deinde totà ejus vità usui futura sunt.*
 quo intelligat, quantam, alacritatem, & diligentiam
 fortitudinem etiam ad tantum opus, tantumque negotium
 afferre debeat. Itaque statuatur ipse secum viriliter agere
 & omnia impedimenta divinae gratiae rejicere, & omni-
 nimsui vires intendere, ut hinc gratia cooperetur, & sic
 eam recipiendam, quam poterit, optimè disponat. Un-
 merito talis Exercitans Exercitia auspicaturus Salubre S. Pa-
 li 2. Cor. 9. consilium præ oculis habere debet: *Vnusquisque
 prout destinavit in corde suo, non ex tristitia aut nece-
 sitate; hilarem enim datorem diligit DEVS.*

II. Secundum medium est *seria & humilis divina gra-
 tia imploratio*; Sic enim ipse Christus exemplo docuit,
 antè, quam in solitudinem secederet, Exercitijs Spiritu-
 lus vacaturus, priùs Spiritum Sanctum super se descendere
 rem accipere voluit, ut omnes, qui simili modo & sine
 solitudinem secessuri essent, meminissent, non citius tam
 momenti negotium inchoandum esse, quam Spiritus Sancti
 gratia à DEO postulata, & imperata fuerit. Hinc ipse Lau-
 I I. hortatur: *Petite (Spiritum Sanctum) & dabitur vobis.*
*Si enim vos, cum sitis mali, nostris bona data dare Filijs vo-
 stris, quanto magis Pater vester de caelo dabit Spiritum vo-
 num petentibus se?*

III. Tertium medium est, *certorum Patronorum pro-*
 hoc negotio *Electio*, eorum maximè, qui singularem ad huc
 Exercitia affectum & inclinationem ostenderunt, quales
 sunt

sunt B. Virgo, S. Josephus, S. Ignatius Confessor, & similes; cum enim ex una parte, teste S. Bonaventura de sex alis, *instabilis sit bonorum operum structura, quæ devotâ orationis frequentia non compaginatur*; ex altera verò parte experienciâ propriâ quisque cognoscat, imperfectam valde, atque adeò ad impetranda dona cœlestia parùm efficacem existere, meritò illorum Sanctorum patrocinium imploratur, qui quia gratissimi & dilectissimi DEO existimantur, efficacius possunt ejusmodi gratias impetrare; & quia ob singularem erga Exercitia, quæ sibi & alijs tam utilia fuisse experti sunt, affectum, eorundem fructum à quam plurimis participari desiderant, etiam libenter *Volunt eandem à DEO pro nobis postulare*; ut adeò, quod nostris meritis & precibus non valeamus, multiplicatis Intercessoribus DEUS largiatur.

IV. Quartum medium est *pura Intentio*, & *certi finis præstitutio*; ut enim, qui Sagittam in incertum jacit, rarò, & non nisi temerè metam tangit; ita qui certum finem, quem in Meditationibus, alijsque exercitijs spiritualibus ob oculos semper habeat, non præfigit, non facilè optatum fructum consequentur. Qualis autem potissimùm finis præfigi debeat, bene Directorium Exercitiorum sequentibus verbis indicavit: *Ita animo constitutus esse debet (qui Exercitia aggreditur) ut libenter & avidè Exercitia hæc aggrediatur, non tam ut spirituali dulcedine fruatur, quam ut DEI voluntatem de se intelligat, suumque affectum à terrenis omnibus avellat, & cum in suo Creatore collocet.* Unde

V. Quintum, idque valde necessarium medium est *plurimum in omne DEI beneplacitum resignatio & indifferentia*, ita, ut, quidquid faciendum esse cognoverit, seriò exequi decernat; nec ullam secum deliberationem afferat, à quâ dimoveri nolit; sic enim efficeret, ut, sicut ipse terminum divinæ dispositioni ponere non erubuit, ita DEUS quoque minùs liberalem in cœlestibus suis donis communicandis se exhibeat; & nec eum quidem, quem quisque proprio arbitrio elegit, statum aut Officium prosperè administrari sinat. Quàm sanè doctrinam plùs, quàm prima fronte apparet, necessariam, jam olim S. Ignatius annot. 5. ex. 20. Sequentibus valde efficacibus verbis inculcavit: *Mirum in*

modum iuratur is, qui suscipit Exercitia, si magno animo
 & liberali accedens, totum studium & arbitrium suum
 offerat suo Creatori, ut ille de se, suisque omnibus id statuat
 in quo potissimum ipsi servire possit juxta ejusdem beneplacitum.

VI. Sextum medium est, *Ordinata actionum* in Exercitiis peragendarum *distributio*; per hanc quippe cum sumus certis & ordine dispositis actionibus alligetur, cavendum in primis, ne passiones eundem velut cæcum abripiant, & que facilius quieta cordis compositio, recollectioque nequeatur. Deinde verò fastidium, quod non rarò obrepere solet ijs, qui similem actionum suarum Ordinem ac divinum nem negligunt, obrepere vitatur, dum sua cuique functione actio succedens, nec longius, quàm oportet protrahatur, & eundam varietatem inducit, sicque efficit, ut majori & alacritate, delectationeque præscripta singulis horis Exercitia assumantur. Quomodo autem ejusmodi divisiō fieri debeat, paragrapho tertio in practico paradigmate ostendetur.

VII. Septimum medium est *accurata* in industriis, & ad singula Exercitia fructuosè obeunda à S. Ignatio in libro Exercitiorum, & ab alijs Magistris spiritualibus præscribuntur, *observatio*; Si enim S. David, uti l. 1. Paralip. 29. refertur, templum DEO ædificare volens dixit: *Ego non tem totis viribus meis preparavi impensas domus DEI, neque enim homini preparatur habitatio, sed DEO*; quanto magis Exercitans seipsum reformaturus, & in certis spiritualibus DEO dedicandum mutaturus, omnes impensas præparare totis viribus, id est, omnes industrias & conatus in peragendis functionibus spiritualibus accuratissimè adhibere debet. Ita sanè suos Societas in prima regula communium hortatur dum ait: *singuli præfinitum sibi tempus scientiæ, examina, meditationi, orationi, Lecturæ, que impendant cum omni diligentia in Domino*. Non ignota videlicet Saluberrimi & certissimi axiomatis à Carolo hom. 3. ad Monachos prolati, dum dixit: *Quantum nos addiderimus ad studium, tantum DEVS addet ad adjuvandum: & quantum nos apposuerimus ad diligentiam, tantum ille addet ad gloriam*. Quæ doctrina adeò certa S. Thomæ Aquinati est visa, ut eam infallibilem dicere non dubitaret.

zaverit, sic enim loquitur: *Quando homo facit, quod in se est, DEO movente liberum arbitrium, tunc preparatio hominis ad gratiam habet necessitatem ad id, ad quod ordinatur à DEO, non quidem necessitatem coactionis, sed infallibilitatis, quia intentio deficere non potest.* Id quod suo calculo quoque S. David dilucidè confirmavit, dum Pl. 10. dixit: *Desiderium pauperum exaudivit DEVS: preparationem cordis eorum, audivit auris tua.* Indicare videlicet volens exauditam quidem esse orationem Pauperum ob bonitatem suam, sed hujus bonitatis causam potissimam fuisse præparationem, quâ sese ad orationem ritè & fructuosè peragendam præpararant. Ita sanè B. Aloysius præter alios multos est expertus, qui, quia omnem in oratione peragenda diligentiam adhibebat, dicere solitus, animum non præparatum tam parùm posse divinam similitudinem in se recipere, quàm parùm aqua turbida humanam faciem repræsentare potest, tantam in orando ac meditando gratiam ac facilitatem est assecutus, ut, quemadmodum Author vitæ l. 2. c. 3. refert, nihil ei facilius fuerit, quàm mentem cum DEO conjunctam habere, tantùmque is difficultatis senserit in cogitationibus à DEO avellendis, quantum alij in mente DEO unienda. Hinc in ratione conscientia reddenda falsus est, si omnes distractiones, quas per semestre passus est, etiam contra voluntatem, in unum cumulum colligerentur, vix mediæ horæ spatium easdem æquaturas. Meritò ergo quisvis Exercitia sua spiritualia aggressurus sibi applicat, dictumque putat id, quod Concionatoribus non bene ad Concionem sese præparantibus dicitur; *Qui ascendit cathedram (& ad Orationem se accingit) sine labore, descendit sine honore: utpote exiguum aut nullum fructum reportaturus; nam, ut jam olim Antiqui Patres persuasissimum habebant, quales orantes solumus inveniri, tales nos ante orationis tempus debemus præparare; ex præcedenti enim statu mens atque animus in orationem formatur.*

VIII. Octavum medium est *Solitudo* seu Separatio ab omnibus hominibus, exceptis ijs, cum quibus necessariò est agendum, quales sunt Director, Minister, & similes. Ita enim iterum exemplo suo præclare Servator docuit, dum orationi longiùs vacuturus in Eremum secessit, ut, quò remo-

tior foret ab hominibus, tantò facilius, liberiúsque cetero suo Patre agere, & colloqui posset, animúmque magis collectum retineret; nam, ut bene pius Asceta l. 1. de vita Christi c. 20. dixit: *Qui se abstrahit à nativis & amicis, propinquabit illi DEVS cum Angelis sanctis.* Hinc ulterius hortatur: *Claude super te ostium tuum, & voca ad te SVM, dilectum tuum. Mane cum eo in cella, quia non venies alibi tantam pacem.* Quam ipsam ob causam etiam S. Ignatius annot. 20. suadet Exercitanti, ut ab ædibus proximis migret in domum, cellámve aliquam secretioris, unde ipsi liberum sit egredi ad matutinum, Sacrum Missæ, vel ad Vesperarum Officium, cum libuerit, audiendum, & que familiari cujusquam interpellatione; additque, ut majorem ipsum facturum vitæ spiritualis progressum, quanto magis ab Amicis, notisque omnibus, & ab omni cura humanarum sollicitudine sese abduxerit.

IX. Nonum denique & postremum medium est castigatio aliqua corporis voluntariè suscepta, sive per cibum & somnũque superflui subtractionem, sive per cilicium & flagellorum moderatum & prudentem usum; sic enim DEVM magis sibi placabit, variásque ab eo gratias facilius impetrabit, & seipsum vincere discet, inferiorem sui partem qua sensualitas appellatur, Superiori, hoc est, rationi magis subjiçens, uti S. Ignatius in additione decima advertit, hinc nempe ipse Christus, dum in solitudine vixit, jejuniis & humicubatione, aliisque modis corpus castigavit, ut suo exemplo doceret, quàm grata DEO sit hæc voluntaria carnis castigatio ac subiectio, quàmque aptè societur orationi, ut hæc tantò efficacius penetraret cælos, nec recedat donec audiat altissimus.

§. II.

Quæ media negativa adhibenda sint ad Exercitia fructuosè obeunda.

I. Per media hæc negativa nihil aliud hoc loco, ut præ dictum est, intelligitur, quàm impedimentorum, quæ fructum Exercitiorum impedire solent, efficax remotio; quorum quidem impedimentorum etsi quamplurima enumerari possent